

Моје свједочење

Милица Сабљић

Сјећање

УДК 343.819.5(497.13):929Сабљић М.

COBISS.RS-ID 143168257

DOI 10.7251/TOP2511167S

Напомена уредништва: Свједочење из архиве Градског удружења бивших логораша Другог свјетског рата и њихових потомака Бања Лука објављујемо уз сагласност Добриле Кукољ, председнице Удружења

* * *

„Рођена сам у селу Турјак, општина Градишка, 1932. године, гдје сам живјела до почетка Другог свјетског рата. Завршила сам два разреда школе и због лошег здравственог стања нисам могла наставити даље школовање. Прво бјежање из родитељске куће пред најездом усташа и црнокошуљаша било је почетком јуна 1942. године, а понављало се све до почетка Козарске офанзиве. Заробљена сам првих дана офанзиве и заједно са сестром, мајком и осталим комшијама спроведена у Градишку, а потом у казнионицу Стара Градишка, гдје смо провели недељу дана. Усташе су раздвојиле мушкарце од жена и дјеце. Мушкарце заробљенике радноспособне упутили су у Њемачку на рад. Послије неколико дана усташе су нас пребациле у Јабланац, гдје смо остали око недељу дана. Услиједио је покрет даље у логор Млака. Не сјећам се колико смо дана остали у овом логору. Били смо исцрпљени, гладни и жедни, јели смо зелене шљиве и траву. По наредби усташких власти овог логора одвојена су дјеца од мајки уз образложење да дјеца требају ићи у школу. Стрпани смо у запрежна кола и кренули у логор Јасеновац. На том путу глади и жеђи жене мјештанке су нам бацале по парче хљеба,

које смо халапљиво јели. По доласку у Јасеновац, не сјећам се да ли смо остали дан, два или три, али се сјећам да су нас стрпали у вагоне шталаре не водећи рачуна колико вагони могу примити путника логораша. Јаук, плач и умирање дјеце присутно је у сваком вагону. Једно јутро осванули смо у Сиску. Смјестили су нас на једну пољану, гдје смо затекли казане са водом. Скинули смо одјећу и предали на прање. Преко главног трга прешли смо пјешке голи носећи одјећу у рукама. Смјештени смо у једну дворану. Добили смо вечеру, обукли се и ту преспавали. Сутрадан су почели са одвајањем већих дјечака и дјевојчица. Трајало је то неколико дана. Упућивали су их у Јастребарско. Нас малу и нејаку дјецу смјестили су у једну салу у старом дијелу Сиска. Једном дневно одводили су нас преко моста на ручак. Посјећивале су нас жене мјештанке и узимале себи логорашку дјецу. Сјећам се једне жене, водила је женско дијете, али је тражила и мушко како би их отхранила и задржала као своју. Боравећи у тој загушљивој сали, угледала сам велику хрпу дјеце у једном од подрума и одмах сам помислила да су дјеца побијена, што чека и нас. И данас кад помислим на те дане сјетим се жене на бициклу која је долазила према нама. Окренула сам се према сестри и рекла - ова ће нас жена узети, што се и десило. Одведене смо у село Лукавац, удаљено 16 км од Сиска. Смјештене смо код двије породице, ја сам остала код ове жене, а сестра код друге. Добро сам пажена, док ми је сестра примала батине и поред слабог здравственог стања. Власник куће гдје сам смјештена био је партизански сарадник, што сам наравно касније сазнала. Захваљујући овој жени, сестру сам смјестила ближе себи, код боље породице. У овој кући сам остала до краја рата и дочекала ослобођење. По завршетку рата мајка ме је пронашла и одвела себи у село Бектезе код Пожеге. Ту ми није одговарало па сам се вратила код своје газдарице, гдје сам остала до 1950. године. То је вријеме великих радних акција у изградњи домова. Омладина овог села тражила је да и ја обавезно идем, јер се изграђује моја Босна. Мајка ми је пронашла сестру и преселила се у Сарајево. У поратним посјетама овим логорима и мјестима гдје сам боравила остао ми је у сјећању детаљ када сам са логорашем Перицом, презимена се не сјећам, тражила да се отвори један бу-

нар у који је у током рата бачено око 1.500 отроване српске дјеце. Нашем захтјеву није удовољено“¹.

Милица Сабљић, фотографија из архиве Градског удружења бивших логораша Другог свјетског рата и њихових потомака Бања Лука

The Testimony of Milica Sabljić

Milica Sabljić from the village Turjak near Gradiška testifies to the terrible conditions for women and children in the camps Stara Gradiška, Jablanac, Mlaka, Jasenovac and Sisak. She returned home in 1945.

¹ Збирка ЈУСП Доња Градина, рег. 1/24, фасц. 1, док. 9